

Църквата в разруха
 Стои пустинна, стара, молитвена и глуха.
 През счупени прозорци, разторзи и врати
 Магьосан вятър вее и сякаш и шепти.
 А вътре по стени и стълпи запустяли
 Едва контури тъжни и сенки са остали;
 На место поп — щурецът там тъжна мисъл вий,
 И вместо псалт — клепало в стената червеи бий.

Desigur, probleme destul de dificile a ridicat traducerea *Luceafărului*. Pe de altă parte, așa cum arătam mai sus, în nici o altă limbă nu avem atâtea versiuni ale *Luceafărului* ca în limba bulgară. În ordine cronologică, au apărut traduceri ale lui B. oris Kolev din 1933, 1939, 1950 (1953); traduceri ale Elisabetei Bagriana din 1943 și 1956; cele două versiuni ale lui Pantelev — 1950 și 1963, adică șapte versiuni publicate, în afară de cele aflate în manuscris, traducătorii muncind la ele ani îndelungați. Cunoaștem astfel de tălmăciri pe care autorii, atunci când ni le-au încredințat, ne-au dat și permisiunea de a le publica. Așa este traducerea făcută de Ianka Miteva, care a dat bune tălmăciri și din alți poeți români (Coșbuc, Alecsandri etc.) și aceea a lui Pirin Boiagiev, un foarte bun cunoscător al limbii și literaturii române și un traducător excesiv de scrupulos. Toți acești poeți bulgari, indiferent de faptul că și-au publicat una sau două din aceste versiuni, continuă să lucreze asupra lor.

La întrebarea — în ce măsură traduceri bulgare ale poemului au putut reda conținutul și forma originalului, nu este ușor de răspuns. Unii dintre poeții bulgari au avut avantajul cunoașterii perfecte a limbii și literaturii române. Citind și recitind toate aceste tălmăciri te oprești pentru unele strofe la o versiune și pentru altele la alta, fiecare având calitățile ei. Fără îndoială, ar fi fost de dorit ca traducătorii să respecte ritmul și rima lui Eminescu, ceea ce nu este cazul chiar la unii dintre cei mai buni. Desigur, în traduceri unora s-au strecurat și erori.

O dificultate în traducerea *Luceafărului* o prezintă și faptul că în limba bulgară *Вечерница* este de genul feminin (în rusește s-a recurs la cuvântul *Лучафэр*). Toți traducătorii bulgari au rămas la *Hyperion*, care apare, de altfel, și în povestire și în chemările Cătălinei (afară de B. Kolev, care a utilizat numele *Zvezdan*, *Zvezdiu*).

Dintre traduceri publicate, foarte reușite sînt, de pildă, următoarele strofe din traducerea lui Pantelev:

Căci amîndoi vom fi cumînți,
 Vom fi voioși și teferi,
 Vei pierde dorul de părinți
 Și visul de luceferi.

Ще бъдем умни с тебе ний,
 Засмени и честити,
 без скръб по миналите дни
 без мисли по звездите

Ei doar au stele cu noroc
 Și prigoniri de soarte,
 Noi nu avem nici timp, nici loc,
 Și nu cunoaștem moarte

Те имат свой описан път
 и отредено време,
 А ний не знаем що е смърт,
 ни място, нито време.

Părînd pe veci a răsări,
 Din urmă moartea-l paște,
 Căci toți se nasc spre a muri
 Și mor spre a se naște.

И пак я дебне бавна смърт,
 че всички в таз пустиня
 Умират, за да се родят,
 и раждат се да гният.